

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2017. gada 7. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu – Direktīva 72/166/EEK – Direktīva 84/5/EEK – Direktīva 90/232/EEK – Autovadītājs, kas ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, kura rezultātā gāja bojā viņa sieva, transportlīdzekļa pasažiere – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir izslēgta autovadītāja, kas ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, ciestā mantiskā kaitējuma atlīdzināšana

Lieta C-506/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa, Portugāle) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 7. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 26. septembrī, tiesvedībā

José Joaquim Neto de Sousa

pret

Estado português.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*]

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

- *Estado português* vārdā – *M. E. Duarte Rodrigues*,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *M. Figueiredo*, kā arī *S. Jaulino*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Costa de Oliveira*, kā arī *K.-P. Wojcik*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – portugāļu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 1983. gada 30. decembra Otrās direktīvas 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (OV 1984, L 8, 17. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/14/EK (OV 2005, L 149, 14. lpp.; turpmāk tekstā – “Otrā direktīva”), un Padomes 1990. gada 14. maija [Trešās] direktīvas 90/232/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu (OV 1990, L 129, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “Trešā direktīva”), interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *José Joaquim Neto de Sousa* un *Estado português* (Portugāles valsts) par iespējamu Savienības tiesību pārkāpumu, kurā esot vainojama *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa, Portugāle).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/103/EK par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV 2009, L 263, 11. lpp.) tika atcelta Padomes 1972. gada 24. aprīļa Direktīva 72/166/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV 1972, L 103, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Pirmā direktīva”), kā arī Otrā un Trešā direktīva. Tomēr, ņemot vērā pamatlīetas faktu norises datumu, ir jāievēro atcelto direktīvu normas.
- 4 Saskaņā ar Pirmās direktīvas 3. panta 1. punktu:
“Katra dalībvalsts [...] veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka civiltiesiskā atbildība par to transportlīdzekļu lietošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, ir apdrošināta. Sedzamās atbildības apjomu un apdrošināšanas seguma noteikumus nosaka, pamatojoties uz tā apmēriem.”
- 5 Otrās direktīvas 1. panta 1. punktā bija noteikts:
“[Pirmās direktīvas] 3. panta 1. punktā minētā apdrošināšana obligāti attiecas gan uz kaitējumu īpašumam, gan uz miesas bojājumiem.”
- 6 Minētās direktīvas 3. panta redakcija bija šāda:
“Apdrošinātās personas, autovadītāja vai jebkuras citas tādas personas ģimenes locekļus, kas saskaņā ar civiltiesībām ir atbildīga par negadījumu un kuras atbildība ir apdrošināta saskaņā ar 1. panta 1. punktu, pamatojoties uz šo radniecību, nedrīkst izslēgt no apdrošināšanas attiecībām attiecībā uz miesas bojājumiem.”
- 7 Trešās direktīvas 1. pantā bija paredzēts:
“[...] [Pirmās direktīvas] 3. panta 1. punktā minētā apdrošināšana ietver atbildību par transportlīdzekļa lietošanas rezultātā radītiem miesas bojājumiem visiem pasažieriem, izņemot vadītāju.
[..]”

Portugāles tiesības

- 8 Saskaņā ar 1985. gada 31. decembra *Decreto-Lei n° 522/85 – Seguro Obrigatório de Responsabilidade Civil Automóvel* (Dekrētlukums Nr. 522/85 par transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), kas grozīts ar 1994. gada 19. maija *Decreto-Lei n° 130/94* (Dekrētlukums Nr. 130/94) (turpmāk tekstā – “Dekrētlukums Nr. 522/85”), 7. panta 1. punktu transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (turpmāk tekstā – “obligātā apdrošināšana”) nesedz zaudējumus, kas radušies no apdrošinātā transportlīdzekļa vadītājam nodarītiem miesas bojājumiem.
- 9 No Dekrētlukuma Nr. 522/85 7. panta 3. punkta izriet, ka gadījumā, ja nelaimes gadījuma rezultātā iestājas transportlīdzekļa vadītāja un apdrošināšanas polises īpašnieka laulātā nāve, atbildīgajam par nelaimes gadījumu netiek izmaksāta kompensācija par nemantisku kaitējumu.
- 10 Saskaņā ar Civilkodeksa 483. pantu ikvienam, kurš tīši prettiesiskā kārtā pārkāpj citu personu tiesības, ir jāatlīdzina cietušajai personai šī pārkāpuma rezultātā radītie zaudējumi.
- 11 Šī kodeksa 495. panta 3. punktā ir paredzēts, ka nāves vai miesas bojājumu gadījumā personām, kuras varēja pieprasīt uzturlīdzekļus no ievainotās personas, vai personām, kurām tai bija jānodrošina šie uzturlīdzekļi, pildot parastu pienākumu, ir tiesības uz kompensāciju.

Pamatlietas strīds un prejudiciālais jautājums

- 12 2005. gada 3. decembrī Paredesā (*Paredes*, Portugāle) notika ceļu satiksmes negadījums starp transportlīdzekli, ko vadīja *J. J. Neto de Sousa*, kurš ir apdrošināts apdrošināšanas sabiedrībā *Zurich*, un citu transportlīdzekli. *J. J. Neto de Sousa*, kurš bija zaudējis kontroli pār savu transportlīdzekli, tika atzīts par vainīgu šī ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā. Šajā transportlīdzeklī kā pasažiere atradās *A. C. da Rocha Carvalho*, *J. J. Neto de Sousa* sieva, kura minētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā gāja bojā.
- 13 *J. J. Neto de Sousa* cēla prasību *Tribunal Judicial de Paredes* (Paredesas rajona tiesa, Portugāle) pret *Zurich*, lūdzot, lai šai apdrošināšanas sabiedrībai tiktu piespriests izmaksāt viņam summu EUR 335 700 apmērā, kā arī procentus, par morālo kaitējumu un materiālajiem zaudējumiem, kas radušies 2005. gada 3. decembra ceļu satiksmes negadījuma rezultātā. Šajā ziņā viņš īpaši norāda, ka Dekrētlukuma Nr. 522/85 7. panta 3. punktā neesot izslēgta kompensācijas izmaksa atbildīgajai personai, kura vainojama ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā.
- 14 *Tribunal Judicial de Paredes* (Paredesas rajona tiesa) noraidīja *J. J. Neto de Sousa* pieteikumu, ciktāl tajā tika lūgts atlīdzināt materiālos zaudējumus, pamatojoties uz to, ka šī tiesa nevar noteikt nedz to, kādi ir *J. J. Neto de Sousa* ienākumi, izdevumi un maksājumi, nedz to, kādi bija vai varēja būt bojā gājušās ieguldījumi pāra ienākumos. Minētā tiesa arī noraidīja šo pieteikumu attiecībā uz nemantiskā kaitējuma atlīdzību, pamatojoties uz to, ka šī kaitējuma atlīdzināšana ir izslēgta saskaņā ar Dekrētlukuma Nr. 522/85 7. panta 3. punktu.
- 15 *J. J. Neto de Sousa* pārsūdzēja šo spriedumu *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa, Portugāle) tikai daļā par materiālo zaudējumu atlīdzību. Šī tiesa noraidīja apelācijas sūdzību, būtībā uzskatot, ka *J. J. Neto de Sousa* nav nekādu tiesību uz kompensāciju, jo viņš bija ceļu satiksmes negadījumā, kurā viņa sieva – transportlīdzekļa pasažiere – zaudēja dzīvību, vainojamais autovadītājs.
- 16 *J. J. Neto de Sousa* vērsās *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa), atkārtojot savu argumentāciju, saskaņā ar kuru Dekrētlukumā Nr. 522/85 neesot izslēgta tādu materiālo zaudējumu atlīdzība, kas radušies vainīgajam autovadītājam sakarā ar to, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā ir gājusi bojā viņa sieva, un norādot, ka, atsakot viņam tiesības saņemt kompensāciju par materiālajiem

zaudējumiem, kas radušies viņa sievas – ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa pasažieres – nāves rezultātā, *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa) ir pārkāpusi šī dekrētlukuma 7. panta 3. punktu. *J. J. Neto de Sousa* arī lūdza šai tiesai, piemērojot LESD 267. pantu, uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par to, vai šādu zaudējumu atlīdzināšana ir pretrunā Otrās un Trešās direktīvas noteikumiem.

- 17 *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) kasācijas sūdzību noraidīja. Tā būtībā uzskatīja, ka *J. J. Neto de Sousa* tiesības saņemt kompensāciju reglamentē gan Civilkodeksa 495. panta 3. punkts, gan šī kodeksa 483. pants, ka šīs tiesības rodas personas, kura lūdz piešķirt kompensāciju, nevis bojā gājušās personas “juridiskajā sfērā”, un ka autovadīšanas kļūdas dēļ *J. J. Neto de Sousa* ir apdraudējis pats savas tiesības. Šī tiesa uzskatīja, ka atbilstoši teicienam *sibi imputet* Civilkodeksa 495. panta 3. punktā paredzētās tiesības nepienākas cilvēkam, kas ir vienīgais vainojamais ceļu satiksmes negadījumā, kura rezultātā gājusi bojā viņa sieva, viņa vadītā transportlīdzekļa pasažiere, un ka tādējādi nav pamata *J. J. Neto de Sousa* piešķirt kompensāciju.
- 18 Attiecībā uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) būtībā uzskatīja, ka Otrajā un Trešajā direktīvā ir noteikta obligātās apdrošināšanas sistēma, atstājot civiltiesiskās atbildības regulējumu valsts tiesību ziņā, un ka, pat ja attiecībā uz pasažieriem šī sistēma zināmā mērā sajaucas ar valsts tiesībām, Dekrētlukuma Nr. 522/85 noteikumu rezultātā netiek noraidīta Civilkodeksa 495. panta 3. punktā paredzētās valsts civiltiesiskās atbildības sistēmas piemērošana.
- 19 *J. J. Neto de Sousa* cēla prasību *Tribunal da Comarca do Porto-Este (Penafiel)* (*Porto-Este* (Penafjela) apgabala tiesa, Portugāle) par juridiska fakta konstatēšanu pret Portugāles valsti, lūdzot tai piespriest samaksāt summu EUR 245 700 apmērā, kā arī procentus, par kaitējumu, kas tam nodarīts tiesas kļūdas dēļ, ko *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) esot pieļāvusi, noraidot viņa kasācijas sūdzību.
- 20 Tā kā *Tribunal da Comarca do Porto-Este (Penafiel)* (*Porto-Este* (Penafjela) apgabala tiesa) *J. J. Neto de Sousa* prasību noraidīja, viņš cēla apelācijas sūdzību *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa), it īpaši norādot, ka *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) ir veikusi kļūdainu Otrās direktīvas 3. panta, kā arī Trešās direktīvas 1. panta interpretāciju, kuros transportlīdzekļa pasažieriem, izņemot vadītāju, esot garantēta kompensācija par miesas bojājumiem, kas tiem radušies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, un nav izpildījusi LESD 267. pantā paredzēto pienākumu. *J. J. Neto de Sousa* arī lūdza *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa) uzdot Tiesai šī sprieduma 16. punktā minēto jautājumu, piemērojot LESD 267. pantu.
- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) lēma nevis par to, vai kompensācija būtu jāpiešķir pasažierei, kura gājusi bojā, bet gan par to, vai *J. J. Neto de Sousa* ir tiesības uz kompensāciju, ņemot vērā to, ka viņš ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai noteiktu, vai *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) varēja atteikties uzdot prejudiciālu jautājumu Tiesai, vispirms ir jāpārbauda, vai tajā norādītās Savienības tiesību normas ir skaidras un nepārprotamas.
- 22 Šādos apstākļos *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Otrās un Trešās direktīvas] noteikumiem ir pretrunā tas, ka valsts tiesiskajā regulējumā ir noteikts, ka vainīgajam transportlīdzekļa vadītājam ir jāizmaksā kompensācija par mantiskajiem zaudējumiem gadījumā, ja ir gājusi bojā viņa sieva, kura bija transportlīdzekļa pasažiere, atbilstoši [Dekrētlukuma Nr. 522/85] 7. panta 3. punktam?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 23 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūras ietvaros tai ir jāsniedz valsts tiesai lietderīga atbilde, kas atļautu atrisināt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi. Turklāt Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies (spriedums, 2017. gada 1. februāris, *Município de Palmela*, C-144/16, EU:C:2017:76, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka spriedumā, kurā neesot ievēroti Otrās un Trešās direktīvas noteikumi, *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) uzskatīja, ka piemērojamās Portugāles tiesības, konkrētāk, Civilkodeksa 483. pants un 495. panta 3. punkts neļauj *J. J. Neto de Sousa* saņemt kompensāciju, uz kuru viņš pretendē.
- 25 Šādos apstākļos jāsaprot, ka ar uzdoto jautājumu tiesa vēlas noskaidrot, vai Savienības tiesiskais regulējums obligātās apdrošināšanas jomā ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, ar kuru transportlīdzekļa vadītājam, kas savas rīcības dēļ ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, kura rezultātā gājusi bojā viņa sieva, šī transportlīdzekļa pasažiere, tiek liegtas tiesības saņemt kompensāciju par materiālajiem zaudējumiem, kas viņam radušies šīs nāves rezultātā.
- 26 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Pirmās un Otrās direktīvas preambulu tām, pirmkārt, ir jānodrošina transportlīdzekļu, kas parasti atrodas Savienības teritorijā, kā arī transportlīdzekļu pasažieru brīva pārvietošanās un, otrkārt, jānodrošina, lai negadījumos, kurus izraisa šie transportlīdzekļi, cietušās personas saņemtu līdzvērtīgu attieksmi neatkarīgi no tā, kurā vietā Savienībā negadījums ir noticis (spriedumi, 2011. gada 9. jūnijs, *Ambrósio Lavrador* un *Olival Ferreira Bonifácio*, C-409/09, EU:C:2011:371, 23. punkts, un 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 26. punkts).
- 27 Pirmajā direktīvā, kas papildināta ar Otro un Trešo direktīvu, ir paredzēts dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka civiltiesiskā atbildība par to transportlīdzekļu lietošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, ir apdrošināta, un īpaši ir precizēts, uz kādiem kaitējuma veidiem šai apdrošināšanai ir jāattiecas un kurām cietušajām trešajām personām šī apdrošināšana ir jāgarantē (spriedums, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Tomēr ir jāatgādina, ka pienākums nodrošināt, ka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana sedz trešajai personai mehānisko transportlīdzekļu radītu kaitējumu, atšķiras no pasažieru kompensācijas tiesību apjoma, pamatojoties uz apdrošinātā civiltiesisko atbildību. Proti, pirmais ir noteikts un nodrošināts Savienības tiesiskajā regulējumā, savukārt otrais būtībā ir reglamentēts valsts tiesībās (spriedumi, 2011. gada 17. marts, *Carvalho Ferreira Santos*, C-484/09, EU:C:2011:158, 31. punkts, un 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 28. punkts).
- 29 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka no Pirmās, Otrās un Trešās direktīvas mērķa, kā arī no šo direktīvu teksta izriet, ka ar tām nav paredzēts saskaņot dalībvalstīs pastāvošās civiltiesiskās atbildības sistēmas un ka atbilstoši pašlaik spēkā esošajām Savienības tiesībām dalībvalstis var brīvi noteikt civiltiesiskās atbildības sistēmu, kas piemērojama ceļu satiksmes negadījumiem (spriedums, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Tādējādi dalībvalstīm ir jānodrošina, lai transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskā atbildība, kas piemērojama atbilstoši šo valstu tiesību aktiem, tiktu apdrošināta atbilstoši iepriekš minēto trīs direktīvu noteikumiem (spriedums, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 31 Tām turklāt sava kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības, un valsts tiesību normas par ceļu satiksmes negadījuma izraisīta kaitējuma atlīdzību nevar atņemt Pirmajai, Otrajai un Trešajai direktīvai to lietderīgo iedarbību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 31. punkts).
- 32 Tiesa jau ir nospriedusi, ka šīm direktīvām šāda iedarbība tiek atņemta, ja, pamatojoties tikai uz cietuša līdzdalību zaudējumu nodarīšanā, ar valsts tiesisko regulējumu, kas noteikts, pamatojoties uz vispārīgiem un abstraktiem kritērijiem, cietušajam vai nu tiek liegtas tiesības uz transportlīdzekļa obligātās apdrošināšanas atlīdzību, vai arī tās tiek nesamērīgi ierobežotas (spriedumi, 2011. gada 9. jūnijs, *Ambrósio Lavrador un Olival Ferreira Bonifácio*, C-409/09, EU:C:2011:371, 29. punkts, un 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 32. punkts).
- 33 Tomēr pamatlietā ir jānorāda, ka *J. J. Neto de Sousa* tiesības uz kompensāciju ietekmē nevis transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības seguma ierobežojums, kas izriet no apdrošināšanas jomas noteikumiem, bet gan piemērojamais valsts civiltiesiskās atbildības režīms.
- 34 Ar pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, kā to interpretē *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa), transportlīdzekļa vadītājam, kas ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, tiek liegtas tiesības uz kompensāciju par zaudējumiem, kuri tam ir radīti šī negadījuma rezultātā.
- 35 Tādējādi ar šo tiesisko regulējumu netiek ierobežots civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas segums par trešajām personām nodarītajiem zaudējumiem, kas ir paredzēts apdrošinātajam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 35. punkts).
- 36 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums neietekmē Savienības tiesībās paredzēto garantiju, ka transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskā atbildība, kas noteikta saskaņā ar piemērojamajām valsts tiesībām, tiek apdrošināta atbilstoši Pirmās, Otrās un Trešās direktīvas noteikumiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 23. oktobris, *Marques Almeida*, C-300/10, EU:C:2012:656, 38. punkts).
- 37 Šo apsvērumu neliek apstrīdēt fakts, ka *J. J. Neto de Sousa* radītos materiālos zaudējumus izraisīja viņa sievas – transportlīdzekļa, kuru viņš vadīja negadījuma laikā, pasažieres – nāve. Šķiet, ka iesniedzējtiesas sniegtajā informācijā ir norādīts, ka pamatlietā aplūkotā lieta neattiecas uz tiesībām saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas radīti cietušajam, kurš bija pasažieris transportlīdzeklī, kas iesaistīts negadījumā, bet gan par zaudējumiem, kas radīti autovadītājam, kurš izraisījis šo negadījumu.
- 38 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Pirmā, Otrā un Trešā direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tām nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, ar kuru transportlīdzekļa vadītājam, kas savas rīcības dēļ ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, kura rezultātā gājusi bojā viņa sieva, šī transportlīdzekļa pasažiere, tiek liegtas tiesības saņemt kompensāciju par materiālajiem zaudējumiem, kas viņam radušies šīs nāves rezultātā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Padomes 1972. gada 24. aprīļa Direktīva 72/166/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību, Padomes

1983. gada 30. decembra Otrā direktīva 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/14/EK, un Padomes 1990. gada 14. maija Trešā direktīva 90/232/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu ir jāinterpretē tādējādi, ka tām nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, ar kuru transportlīdzekļa vadītājam, kas savas rīcības dēļ ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, kura rezultātā gājusi bojā viņa sieva, šī transportlīdzekļa pasažiere, tiek liegtas tiesības saņemt kompensāciju par materiālajiem zaudējumiem, kas viņam radušies šīs nāves rezultātā.

[Paraksti]